EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 3.10.2008
KOM(2008) 615 lopullinen

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

siviili-ilmailun turvallisuutta koskevan Euroopan yhteisön ja Kanadan välisen sopimuksen allekirjoittamisesta

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

siviili-ilmailun turvallisuutta koskevan Euroopan yhteisön ja Kanadan välisen sopimuksen tekemisestä

(komission esittämät)

PERUSTELUT

1. JOHDANTO

1. Komissio pyysi 25. helmikuuta 2004 neuvostolta lupaa neuvotella Kanadan kanssa toteamusten vastavuoroisesta tunnustamisesta siviili-ilmailun turvallisuuden ja siihen liittyvän ympäristön suojelun alalla.

2. Neuvosto antoi luvan 21. huhtikuuta 2004. Se kehotti komissiota käymään neuvottelut neuvotteluohjeiden mukaisesti ja nimitti erityiskomitean avustamaan komissiota tässä tehtävässä.

3. Komissiolle annettu lupa koski sopimusta toteamusten vastavuoroisesta tunnustamisesta pääasiassa seuraavien kahden seikan osalta:

   a) tuotteille, jotka suunnitellaan, valmistetaan, korjataan tai joita muutetaan yhden sopimuspuolen viranomaisvalvonnan alaisuudessa, voidaan helposti myöntää tarvittava hyväksyntä, jonka perusteella se voidaan rekisteröidä tai sitä voidaan käyttää toisen sopimuspuolen viranomaisvalvonnan alaisuudessa;

   b) sopimuspuolen viranomaisvalvonnan alaiset organisaatiot voivat huoltaa toisen sopimuspuolen viranomaisvalvonnan alaisuudessa rekisteröityjä tai käytettäviä ilma-aluksia.

4. Neuvotteluohjeiden päätavoitteena oli helpottaa sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden ja palvelujen kauppaa ja rajoittaa mahdollisimman pitkälle arviointien, testien ja tarkastusten päällekkäisyyttä siten, että ne kattavat vain merkittävät sääntelyyn liittyvät erot. Tavoitteena oli myös, että kumman tahansa sopimuspuolen hyväksyntäjärjestelmää voidaan käyttää sen tarkistamiseen, onko toisen sopimuspuolen vaatimuksia noudatettu.

5. Neuvotteluohjeissa määriteltiin seuraavat keinot näiden tavoitteiden saavuttamiseksi:

   – molempien sopimuspuolten vaatimusten ja sääntelymenettelyjen lähentäminen asteittain toisiinsa;

   – luottamuksen ylläpitäminen molempien sopimuspuolten hyväksyntäjärjestelmiin Euroopan ilmailuviranomaisten yhteistyöjärjestön (JAA) ja Kanadan välisestä yhteistyöstä saadun kokemuksen pohjalta, jotta kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat kohtuullisen ajan kuluessa suorittaa Kanadan toimivaltaisen viranomaisen (Transport Canada, TCCA) puolesta tehtävät, jotka niiden on suoritettava asetuksen (EY) N:o 216/2008 täytäntöönpanemiseksi; mainittu asetus on korvannut yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston (EASA) perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 1592/2002;

   – edellytysten luominen sille, että molemmat sopimuspuolet voivat olla vakuuttuneita siitä, että toisen sopimuspuolen sääntelymenettelyyn osallistuvat elimet kykenevät tyydyttävästi hoitamaan tarvittavat vaatimustenmukaisuuden arvioinnit ja viranomaisvalvonnan oman hyväksynnän antamiseksi;

– yhteistyön lisääminen järjestämällä säännöllisesti sopimuspuolten välisiä kuulemisia sopimuksen toimivuuden varmistamiseksi ja erityisesti ottamalla käyttöön soveltuvat yhteistyömekanismit, joilla varmistetaan vastavuoroisesti sopimuksen täytäntöönpanoon osallistuvien sääntelyelinten soveltuvuus ja valmiudet;

– järjestelmän perustaminen sopimuksen ja erityisesti sen liitteiden, jotka ovat sen erottamaton osa, toimivuuden jatkuvaa valvontaa varten sekä sopimuksen tehokkaan hallinnoinnin mahdollistaminen sellaisen molempien sopimuspuolten edustajista koostuvan sekakomitean avulla, jonka tehtävänä on löytää ja ehdottaa nopeasti ratkaisuja sopimuksen täytäntöönpanossa esiintyviin ongelmiin.

2. NEUVOTTELUT

6. Kanadan kanssa käydyissä neuvotteluissa on keskitytty siihen, miten ilma-alusten, niiden osien ja niihin asennettujen laitteiden lentokelpoisuushyväksynnät voitaisiin tunnustaa vastavuoroisesti samoin kuin niiden suunnitteluun, valmistukseen ja huoltoon osallistuvien organisaatioiden hyväksynnät. Hyväksynnät voisi antaa kumpi tahansa sopimuspuoli tiettyjä lentokelpoisuutta ja huoltoa koskevia menettelyjä noudattaen. Neuvottelujen aikana sopimuspuolet päättivät, että näiden menettelyjen yksityiskohdat vahvistetaan sopimuksessa erillisissä liitteissä.

7. Komissio ja Transport Canada parafoivat sopimuksen ja sen liitteiden tekstin Brysselissä 25. huhtikuuta 2007. Koska kanadalainen osapuoli oli tuolloin juuri järjestämässä uudelleen sisäisiä auditointimenettelyjään ja valvontajärjestelmäänsä, komissio ja EASA pyysivät kanadalaista osapuolta osoittamaan yhteisölle luottamusta lisäävän vuoropuhelun avulla, että uusi prosessi on toimiva erityisesti huollon ja huolto-organisaatioiden valvonnan alalla, ennen kuin molemmat osapuolet saattavat loppuun sopimuksen allekirjoittamisen edellyttämät sisäiset menettelynsä.

8. Luottamuksen lisäämiseksi EASA:n ja TCCA:n välillä järjestettiin useita kokouksia, joissa valmisteltiin huoltoa ja siihen liittyviä kahden teknisen viraston välisiä teknisiä arviointitoimia koskevaa ohjeaineistoa. Yhteisö ja Kanada ovat jo saaneet kokemuksia Kanadan järjestelmästä ja lisänneet luottamusta siihen harjoittamalla saumatonta ja tehokasta yhteistyötä JAA:n puitteissa erityisen työjärjestelyn pohjalta. Oli siis tarpeellista ymmärtää ja arvioida, missä määrin TCCA:n suunnittelemat muutokset vaikuttaisivat sen turvallisuusjohtamisjärjestelmään ja sopimuksen soveltamiseen ja erityisesti luottamuksen ylläpitämiseen osapuolten välillä.

9. Transport Canadan sisäisten auditointimenettelyjen ja valvontajärjestelmän muutokset toteutetaan kahdessa vaiheessa:

– Ensimmäisessä vaiheessa analysoidaan Transport Canadan viranomaisvalvonnassa olevien yritysten turvallisuustilanne riskinarvioinnin perusteella ja arvioidaan kapasiteetti, jonka viranomainen tarvitsee varmistaakseen lakisääteisten vaatimustensa moitteettoman täytäntöönpanon ja sen valvonnan siten, ettei se vaikuta vakiintuneisiin valvontamenettelyihin.

– Toisessa vaiheessa otetaan käyttöön muutokset, jotka ovat tarpeellisia saatujen kokemusten ja ensimmäisessä vaiheessa toteutetun riskinarvioinnin tulosten perusteella.

10. Koska suunnitellut muutokset voivat mahdollisesti vaikuttaa huoltoon ja Kanadan viranomaisten harjoittamaan Kanadassa sijaitsevien huolto-organisaatioiden valvontaan, TCCA:n uutta lähestymistapaa yritysten valvontaan (joka perustuu riskinarviointiin ja turvallisuusjohtamisjärjestelmiin) esiteltiin EASA:lle Kölnissä 23. ja 24. huhtikuuta 2007 ja Prahassa 6. kesäkuuta 2007. Nämä esitykset osoittivat, että ensimmäisen vaiheen muutokset johtavat positiiviseen nettotulokseen, sillä niiden avulla viranomainen voi priorisoida paremmin resurssiensa jakamisen, kun se on arvioinut viranomaisvalvonnassaan olevien yritysten riskit ja voi kohdentaa toimensa paremmin. Näitä esityksiä seurasi EASA:n standardointiryhmän vierailu Ottawassa 17.–22. syyskuuta 2007. Vierailun aikana TCCA selvensi useita valvonnan toteuttamiseen liittyviä näkökohtia, minkä lisäksi EASA osallistui MIST-tarkastukseen (*Maintenance International Standardisation Team*), jossa TCCA:n uutta lähestymistapaa esiteltiin käytännössä. Vierailu vahvisti muutosten myönteiset vaikutukset Kanadan järjestelmään, mikäli jatkuvaa lentokelpoisuutta ja huoltoa koskevien tarkastusten toteutusväli ei muutu ensimmäisessä vaiheessa.

11. Ensimmäinen vaihe on vielä kesken. EASA:n ja TCCA:n välisissä kokouksissa virasto saattoi osoittaa olevansa yleisesti vakuuttunut siitä, että TCCA:n toteuttama järjestelmä takaa vastaavan turvallisuustason kuin yhteisön järjestelmä. Jotta voitaisiin paremmin ennakoida ja hallita toisessa vaiheessa mahdollisesti tehtäviä huolto-organisaatioiden tarkastusten muutoksia, EASA ja TCCA varmistavat sopimuksella perustetun huoltoa käsittelevän alakohtaisen sekakomitean avulla, että luottamus vastapuolen valvontajärjestelmään säilyy kaiken aikaa.

3. SOPIMUKSEN OIKEUSPERUSTA

12. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tavarakaupan teknisten esteiden poistaminen kuuluu EY:n perustamissopimuksen 133 artiklan 1 kohdassa määriteltyyn yhteiseen kauppapolitiikkaan ja siten yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan[1].

13. Yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta annettu asetus (EY) N:o 1592/2002 tuli voimaan syyskuussa 2002. Asetus on sittemmin korvattu asetuksella (EY) N:o 216/2008[2]. Asetuksen myötä on saatu yhdenmukaistettua yhteisön sisällä säännökset, jotka koskevat asetuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita eli ilmailualan tuotteiden ensimmäistä kertaa todettavaa ja jatkuvaa lentokelpoisuutta (myös huoltoa) sekä

---

[1] Lausunto 1/94, WTO, Kok. I-5267, 33 kohta. Tämän oikeuskäytännön mukaan tuotteiden vastavuoroista tunnustamista koskevat sopimukset tehdään yleensä EY:n perustamissopimuksen 133 artiklan perusteella. Katso esim. neuvoston päätös 1999/78/EY, tehty 22 päivänä kesäkuuta 1998, Euroopan yhteisön ja Amerikan yhdysvaltojen välisen sopimuksen tekemisestä vastavuoroisesta tunnustamisesta (EYVL L 31, 4.2.1999).

[2] Asetus (EY) N:o 216/2008, annettu 20 päivänä helmikuuta 2008, yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta sekä neuvoston direktiivin 91/670/ETY, asetuksen (EY) N:o 1592/2002 ja direktiivin 2004/36/EY kumoamisesta (EUVL L 79, 19.3.2008, s. 1).

ympäristönsuojeluvaatimusten täyttymistä. Asetusta on täydennetty täytäntöönpanotoimenpiteillä (komission asetukset (EY) N:o 1702/2003 ja (EY) N:o 2042/2003), joissa vahvistetaan vaatimukset ja menettelyt, joita hakijoiden, todistusten haltijoiden ja viranomaisten on noudatettava sen varmistamiseksi, että perusasetuksen olennaiset vaatimukset ja tavoitteet täyttyvät aina. Ehdotettu sopimus vaikuttaa tähän yhteisön lainsäädäntöön ERTA-oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla.

14. Tästä syystä komissio katsoo, että yhteisöllä on yksinomainen toimivalta tehdä sopimus EY:n perustamissopimuksen 133 artiklan 4 kohdan ja 80 artiklan 2 kohdan perusteella.

4. SOPIMUKSEN RAKENNE

15. Neuvoteltu sopimus noudattaa pitkälti lentoturvallisuusalan perinteisiä sopimuksia eli voimassa olevia jäsenvaltioiden ja Kanadan kahdenvälisiä sopimuksia lentoturvallisuudesta (ns. BASA-sopimukset). Kahdenvälisten lentoturvallisuussopimusten tapaan sopimus perustuu keskinäiseen luottamukseen molempien järjestelmiin ja sääntelyyn liittyvien erojen vertailuun. Siksi se sisältää vienti- ja tuontiviranomaisen välisiä yhteistyövelvoitteita ja -menettelyjä, jotta tuontiviranomainen voi antaa oman todistuksensa ilmailualan tuotteelle, osalle tai laitteelle tekemättä uudelleen kaikkia vientiviranomaisen tekemiä arviointeja, sekä riitojenratkaisumenettelyt sopimuksen muuttamiseksi.

16. Keinot, joilla tähän päästään, eli miten tehdään yhteistyötä ja tunnustetaan vastavuoroisesti molempien osapuolten toteamukset lentokelpoisuuden ja huollon alalla (menetelmät, tuotteiden ja palvelujen laajuus, sääntelyyn liittyvät erot, joita kutsutaan myös ”erityisehdoiksi”), vahvistetaan sopimuksen liitteissä.

17. Sopimusluonnos eroaa voimassa olevista jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden, myös Kanadan, välillä tehdyistä kahdenvälisistä lentoturvallisuussopimuksista. Voimassa olevien kahdenvälisten lentoturvallisuussopimusten tapauksessa liitteissä esitetyistä seikoista sovitaan yleensä siviili-ilmailuviranomaisten tasolla erillisillä järjestelyillä, jotka eivät ole samalla tavalla sitovia kuin sopimus. Yleensä näitä järjestelyjä kutsutaan huoltotoiminnan täytäntöönpanomenettelyiksi (MIP) ja lentokelpoisuutta koskeviksi täytäntöönpanomenettelyiksi (IPA). Kahdenvälisten lentoturvallisuussopimusten määräykset voivat käytännössä tulla voimaan vasta kun lentokelpoisuutta koskeva täytäntöönpanomenettely ja/tai huoltotoiminnan täytäntöönpanomenettely on allekirjoitettu, sillä näissä teksteissä määritellään, miten kahdenvälisessä lentoturvallisuussopimuksessa vahvistetut tavoitteet saavutetaan. Molemmat osapuolet olivat neuvottelujen alusta asti yhtä mieltä siitä, että erityiset menettelyt, joiden avulla osapuolet voivat vastavuoroisesti tunnustaa toteamukset suunnittelun hyväksynnän ja tuotanto- ja huolto-organisaatioiden hyväksynnän alalla, esitetään liitteissä, jotka sitovat samalla tavoin molempia osapuolia ja ovat erottamaton osa sopimusta.

18. Sopimusluonnoksen mukaan sopimuspuolet voivat harkita tapoja parantaa sopimuksen toimivuutta ja antaa suosituksia sen muuttamiseksi, myös uusien liitteiden lisäämiseksi, sekakomitean kautta. Sopimuspuolet voivat muuttaa sopimusta ja sen liitteitä menettelyllä, jossa muutos tulee voimaan kun molemmat

sopimuspuolet ovat ilmoittaneet saattaneensa päätökseen sovitun muutoksen voimaan saattamiseksi tarvittavat sisäiset menettelynsä. Jos muutoksen tarkoituksena on voimassa olevien liitteiden muuttaminen tai uusien liitteiden lisääminen, sopimuspuolet voivat sopia, että sopimusta muutetaan vaihtamalla diplomaattisia nootteja sopimuspuolten välillä.

19. Sopimusluonnoksesta aiheutuu yhteisölle nettohyötyä, koska siinä vahvistetaan toteamusten vastavuoroinen tunnustaminen kaikilla lentokelpoisuuteen liittyvillä aloilla kaikkien jäsenvaltioiden osalta. On syytä huomata, että tällä hetkellä ainoastaan kuudella jäsenvaltiolla on Kanadan kanssa kahdenvälinen sopimus, joka kattaa tuotteiden hyväksynnän. Transport Canada on tähän saakka tunnustanut myös eurooppalaisten hallintojen toteamukset omia hyväksyntöjä antaessaan, varsinkin kun toteamukset on tehty JAA:n alaisuudessa. JAA on vastavuoroisesti tarkastanut kanadalaisen järjestelmän ja sopinut Kanadan hallinnon kanssa ”sopimusten ulkoistamisesta” ja prosesseista, joita on noudatettava, jotta JAA voisi suositella sen toteamusten hyväksymistä JAA:n jäsenviranomaisille. Samaa lähestymistapaa sovelletaan huolto-organisaatioiden hyväksyntään, josta on tehty ainoastaan kuusi virallista sopimusta. Myös tällä alalla Transport Canadan ja JAA:n välillä on tehty ulkoistamisjärjestely, jonka mukaisesti JAA:n jäsenviranomaiset voivat hyväksyä Kanadan hallinnon valvonnassa olevat kanadalaiset korjausasemat (huolto-organisaatiot). Tällä hetkellä käytössä ei ole järjestelyjä, jotka kattaisivat ilmailualan tuotteiden ympäristöhyväksynnän.

5. SOPIMUKSEN SISÄLTÖ

5.1. Selkeät oikeudet ja velvollisuudet molemmille sopimuspuolille

20. Sopimuksessa ei ehdoteta ylitettävän sitä, mikä on molemman sopimuspuolen lainsäädännössä sallittua. Euroopan yhteisössä sovellettava laki on asetus (EY) N:o 216/2008, joka on korvannut asetuksen (EY) N:o 1592/2002 ja sen täytäntöönpanotoimenpiteet kaikkine muutoksineen.

21. Yhteisön järjestelmä on otettu täysin huomioon tekstiluonnoksessa, jossa eriytetään selkeästi ilmailualan tuotteiden ja osien sekä näiden tuotteiden ja osien suunnitteluun ja valmistukseen osallistuvien organisaatioiden hyväksyntään liittyvät tehtävät.

22. Huollon osalta Kanada ehdotti Kanadan ja JAA:n kahdenvälisistä suhteista saatujen hyvien kokemusten pohjalta, että sopimuksessa mennään pidemmälle kuin asetuksen (EY) N:o 216/2008 12 artiklan 1 kohdassa, jossa säädetään, samoin kuin aiemmin asetuksen (EY) N:o 1592/2002 vastaavassa 9 artiklan 1 kohdassa, että EASA tai jäsenvaltioiden viranomaiset voivat kansainvälisen sopimuksen puitteissa antaa todistuksia kolmannen maan viranomaisten antamien todistusten perusteella. Kanadan viranomaiset ehdottivatkin, että ne antavat EASA:n puolesta hyväksyntöjä Kanadassa sijaitseville huolto-organisaatioille, jotka huoltavat EY:ssä suunniteltuja ilma-aluksia ja osia, ilman että viraston tarvitsee antaa omia todistuksiaan/hyväksyntöjään Transport Canadan antamien todistusten/hyväksyntöjen perusteella. Ehdotus oli osoitus Kanadan halukkuudesta saavuttaa täysi vastavuoroinen tunnustaminen huollon alalla.

23. Komissio katsoo, etteivät asetuksen (EY) N:o 216/2008 12 artiklan 1 kohdan säännökset estä yhteisöä tekemästä kansainvälistä sopimusta, jonka mukaan kolmannen maan toimivaltaisen viranomaisen antamat todistukset ovat automaattisesti voimassa myös yhteisössä.

Tätä silmällä pitäen sopimuksessa määrätään huollon osalta seuraavaa:

– Sopimuspuolet sopivat, että huoltoa koskevan menettelyn soveltamiseksi yhden sopimuspuolen huoltoa koskevan sovellettavan lainsäädännön ja lisäyksessä B1 määriteltyjen erityisvaatimusten noudattaminen vastaa toisen sopimuspuolen sovellettavan lainsäädännön noudattamista.

– Sopimuspuolet sopivat, että huoltoa koskevan menettelyn soveltamiseksi molempien sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntäkäytännöt ja -menettelyt tarjoavat yhtä hyvän näytön edellä mainittujen vaatimusten noudattamisesta.

– Sopimuspuolet sopivat, että huoltoa koskevan menettelyn soveltamiseksi molempien sopimuspuolten huoltohenkilöstön lupia koskevien normien katsotaan vastaavan toisiaan.

5.2. Selkeät keinot neuvotteluvaltuuksissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi

24. Luonnoksen mukaan kummankin sopimuspuolen on tunnustettava toisen sopimuspuolen määrättyjen menettelyjen mukaisesti tekemät vaatimustenmukaisuustoteamukset, kun ne on tehty liitteiden määräysten mukaisesti (3 artiklan 1 kappale).

25. Luonnostekstissä tunnustetaan kummankin sopimuspuolen sääntelyviranomaisen oikeus antaa toisen sopimuspuolen puolesta todistuksia, joissa todistetaan toisen sopimuspuolen järjestelmän mukaisten vaatimusten täyttyminen (3 artiklan 1 kappale).

26. Sopimusluonnoksessa varmistetaan, että keskinäinen luottamus säilytetään asianmukaisen mekanismin avulla, eli siinä otetaan käyttöön jatkuvan yhteistyön ja yhteydenpidon järjestelmä, jossa lisätään yhteistyötä auditoinneissa, tarkastuksissa sekä hyvissä ajoin tehtävissä ilmoituksissa ja neuvotteluissa kaikista sopimuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista (8 artikla vastavuoroisesta yhteistyöstä, avunannosta ja avoimuudesta).

5.3. Säännöllinen kuuleminen ja nopea riitojenratkaisu

27. Sopimusluonnos on laadittu siten, että se toimii päivittäin jouhevasti ja sen täytäntöönpanoon liittyvät tekniset kysymykset voidaan ratkaista mahdollisimman nopeasti. Tätä varten perustetaan sopimuspuolten sekakomitea sekä alakomiteat – hyväksyntää käsittelevä alakohtainen sekakomitea ja huoltoa käsittelevä alakohtainen sekakomitea – jotka raportoivat sopimuspuolten sekakomitealle ja seuraavat liitteiden soveltamista. Sekakomitealla ja alakomiteoilla on sekä neuvoa-antava että sovitteleva tehtävä. Näin voidaan varmistaa sopimuksen asianmukainen toiminta, kun sopimuspuolilla on foorumi erimielisyyksien ratkaisemiseen – 9 artikla (sekakomitea) sekä liitteen 1 (hyväksyntä) 2.2 kohta ja liitteen 2 (huolto) 4.2 kohta.

28. Sekakomitea keskustelee sopimuksen ja sen liitteiden muutoksista ja suosittelee niitä sopimuspuolille. Se kehittää myös sääntely-yhteistyöhön ja avoimuuteen liittyviä työmenetelmiä kaikkien sellaisten toimien osalta, joita ei käsitellä alakomiteoissa. Tällä tavoin voidaan keskustella rakentavasti aloista, jotka eivät kuulu kahden liitteen soveltamisalaan mutta kuuluvat yhteisön lainsäädännön soveltamisalaan (esim. ilma-alusten toiminta, lupakirjat ja synteettiset koulutuslaitteet), ja pohjustaa tietä sopimuksen mahdolliselle tulevalle muuttamiselle.

29. Neuvotteluja voidaan pyytää koska tahansa (15 artikla). Sopimuspuolten olisi kuitenkin pyrittävä ratkaisemaan tekniset kysymykset alimmalla mahdollisella tasolla ennen kuin niistä kehittyy ”riitoja”.

5.4. Suuren luottamuksen säilyttäminen toisen järjestelmään

30. Säilyttääkseen suuren luottamuksen toistensa ensimmäistä kertaa todettavan ja jatkuvan lentokelpoisuuden hyväksyntäjärjestelmiin yhteisö ja Kanada sitoutuvat seuraaviin velvoitteisiin:

- ilmoittamaan toiselle osapuolelle ”toimivaltaisen viranomaisen”; yhteisön osalta tämä tarkoittaa, että kanadalaiselle osapuolelle ilmoitetaan, että kansallinen ilmailuviranomainen on auditoitu (EASA:n toimesta) ja että auditointi osoittaa kyseisen viranomaisen noudattavan täysimääräisesti yhteisön lainsäädäntöä, tuntevan Kanadan lainsäädännön vaatimukset asianomaisilla aloilla ja kykenevän täyttämään liitteistä johtuvat hyväksyntää ja huoltoa koskevat velvollisuudet (5 artiklan 2 ja 3 kappale);

- varmistamaan säännöllisillä auditoinneilla, että kansalliset ilmailuviranomaiset, jotka on ilmoitettu toiselle osapuolelle ”toimivaltaisiksi viranomaisiksi”, pystyvät jatkuvasti täyttämään sopimuksesta ja sen liitteistä johtuvat velvollisuutensa (5 artiklan 5 kappale);

- toimimaan yhteistyössä laadunvarmistuksessa ja sallimaan toistensa osallistumisen (viranomaisten ja yritysten) standardointitarkastuksiin ja vaatimustenmukaisuuden arviointeihin (5 artiklan 6 kappale ja 8 artiklan 5 kappale);

- vaihtamaan turvallisuustietoja – käytössä olevat tiedot onnettomuuksista, vaaratilanteista ja poikkeamista (8 artiklan 4 kappale) – ja varmistamaan riittävän luottamuksellisuuden tietojenvaihdossa (11 artikla);

- ilmoittamaan toisilleen kaikista sovellettavista vaatimuksista ja kuulemaan toisiaan sääntelyyn tai organisaatioon liittyvistä muutoksista varhaisessa vaiheessa (8 artikla).

31. Tällä alalla sopimus poikkeaa yhteistyöstä siviili-ilmailun turvallisuuden sääntelyssä EY:n ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehdystä sopimuksesta: Kanada ei ole pyytänyt ennakkoehtona sopimuksen allekirjoittamiselle ja tekemiselle luottamuksen lisäämiseen tähtäävää prosessia, joka koostuu sen omista (tai yhteisistä) EASA:an tai kansallisiin ilmailuviranomaisiin kohdistuvista tarkastuksista. Yhdysvallat sitä vastoin vaati a) EASA:n ja kansallisten ilmailuviranomaisten tarkastuksia, jotta ne voitiin sisällyttää sopimukseen tunnustettuina toimivaltaisina viranomaisina

hyväksyntää ja huoltoa koskevien liitteiden soveltamiseksi; b) mahdollisuutta hyväksyntähankkeiden tarkkailuun tai ”varjostamiseen”, eli Yhdysvaltojen FAA:n mahdollisuutta seurata eräitä EASA:n toteuttamia tyyppihyväksyntä- ja lisätyyppihyväksyntähankkeita tutustuakseen viraston menettelyihin. Nämä toimet oli toteutettava ennen kuin sopimus voitiin allekirjoittaa ja tehdä.

5.5. Tiukat suojatoimenpiteet

32. Sopimuksen tekstiluonnos on laadittu siten, että sopimuspuolilla on tarvittava liikkumavara reagoida välittömästi turvallisuusongelmiin tai ottaa käyttöön korkeampi suojelun taso, kun ne pitävät sitä tarpeellisena turvallisuuden vuoksi (6 artikla). Erityismenettelyillä varmistetaan, että molemmat sopimuspuolet voivat toimia tällaisissa tilanteissa vaarantamatta sopimusta.

33. Jos sopimuspuolet eivät kuitenkaan pysty ratkaisemaan tiettyä tilannetta tyydyttävästi, sopimuksen tekstiluonnoksessa määrätään ensiksi mahdollisuudesta keskeyttää riitautetun toimivaltaisen viranomaisen toteamusten tunnustaminen (10 artikla) ja toiseksi keinoista ja menetelmistä jonkin sopimuksen osan tai koko sopimuksen irtisanomiseksi (16 artiklan 2 kappale).

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

siviili-ilmailun turvallisuutta koskevan Euroopan yhteisön ja Kanadan välisen sopimuksen allekirjoittamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 80 artiklan 2 kohdan ja 133 artiklan 4 kohdan yhdessä 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen[3],

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komissio on neuvotellut yhteisön puolesta sopimuksen siviili-ilmailun turvallisuudesta Kanadan kanssa sen neuvoston päätöksen[4] mukaisesti, jolla komissiolle annetaan lupa aloittaa neuvottelut.

(2) Komission neuvottelema sopimus olisi allekirjoitettava sillä varauksella, että sopimus tehdään lopullisesti myöhemmin.

(3) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden samaa asiaa koskevat kahdenväliset sopimukset Kanadan kanssa irtisanotaan tämän sopimuksen tullessa voimaan,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään siviili-ilmailun turvallisuutta koskevan Euroopan yhteisön ja Kanadan välisen sopimuksen, jäljempänä ’sopimus’, allekirjoittaminen yhteisön puolesta edellyttäen, että sopimuksen tekemisestä tehdään neuvoston päätös. Sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

Neuvoston puheenjohtaja valtuutetaan nimeämään henkilö(t), jolla (joilla) on valtuudet allekirjoittaa sopimus yhteisön puolesta, sillä edellytyksellä, että sopimus tehdään.

---

[3] EUVL C , , s. .

[4] SEC(2004) 213 lopullinen, 25.2.2004.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

siviili-ilmailun turvallisuutta koskevan Euroopan yhteisön ja Kanadan välisen sopimuksen tekemisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 80 artiklan 2 kohdan ja 133 artiklan 4 kohdan yhdessä sen 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen, 300 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan ja 300 artiklan 4 kohdan kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen[5],

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komissio on neuvotellut yhteisön puolesta sopimuksen siviili-ilmailun turvallisuudesta Kanadan kanssa sen neuvoston päätöksen mukaisesti, jolla komissiolle annetaan lupa aloittaa neuvottelut.

(2) Neuvoston päätöksen …/…/EY mukaisesti sopimus allekirjoitettiin yhteisön puolesta … päivänä …kuuta … sillä varauksella, että sopimus tehdään lopullisesti myöhemmin.

(3) Sopimus olisi hyväksyttävä.

(4) On tarpeen vahvistaa menettelyt, joiden mukaisesti yhteisö osallistuu sopimuksella perustettaviin yhteisiin elimiin ja joiden mukaisesti tehdään päätökset, jotka koskevat erityisesti sopimuksen ja sen liitteiden muuttamista, uusien liitteiden lisäämistä, yksittäisten liitteiden irtisanomista, neuvotteluja ja riitojenratkaisua sekä suojatoimenpiteiden hyväksymistä.

(5) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden samaa asiaa koskevat kahdenväliset sopimukset Kanadan kanssa irtisanotaan tämän sopimuksen tullessa voimaan,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

(1) Hyväksytään yhteisön puolesta Euroopan yhteisön ja Kanadan välinen sopimus siviili-ilmailun turvallisuudesta.

---

[5] EUVL C , , s. .

(2) Sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

(3) Neuvoston puheenjohtaja valtuutetaan nimeämään henkilö, jolla on valtuudet antaa sopimuksen 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus.

2 artikla

(1) Sopimuksen 9 artiklalla perustetussa sopimuspuolten sekakomiteassa yhteisöä edustaa Euroopan komissio, jota avustaa Euroopan lentoturvallisuusvirasto yhdessä jäsenvaltioiden edustajina olevien ilmailuviranomaisten kanssa.

(2) Yhteisöä edustaa sopimuksen liitteessä A olevassa 2 kohdassa tarkoitetussa hyväksyntää käsittelevässä alakohtaisessa sekakomiteassa ja sopimuksen liitteessä B olevassa 4 kohdassa tarkoitetussa huoltoa käsittelevässä alakohtaisessa sekakomiteassa Euroopan lentoturvallisuusvirasto, jota avustavat kunkin kokouksen asialistaan välittömästi liittyvät ilmailuviranomaiset.

3 artikla

(1) Kuultuaan neuvoston nimittämää erityiskomiteaa komissio vahvistaa yhteisön kannan sopimuspuolten sekakomiteassa seuraavissa asioissa:

– sopimuksen 9 artiklan 3 kappaleessa määrättyjen sopimuspuolten sekakomitean sisäisten menettelyjen hyväksyminen tai muuttaminen.

(2) Edellä 1 kohdassa tarkoitettua erityiskomiteaa kuultuaan komissio voi toteuttaa seuraavat toimet:

– hyväksyä suojatoimenpiteitä sopimuksen 6 artiklan mukaisesti;

– pyytää neuvotteluja sopimuksen 15 artiklan mukaisesti;

– keskeyttää toteamusten tunnustamisen tai peruuttaa tällaisen keskeytyksen sopimuksen 10 artiklan mukaisesti.

(3) Neuvosto päättää seuraavista asioista määräenemmistöllä komission ehdotuksesta:

– uusien liitteiden hyväksyminen sopimuksen 16 artiklan 5 kappaleen mukaisesti;

– kaikki muut sopimukseen tehtävät muutokset, jotka eivät kuulu 1 kohdan soveltamisalaan;

– yksittäisten liitteiden irtisanominen sopimuksen 16 artiklan 3 kappaleen mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE

EUROOPAN YHTEISÖN JA KANADAN

SOPIMUS

SIVIILI-ILMAILUN TURVALLISUUDESTA

EUROOPAN YHTEISÖ ja KANADA, jäljempänä yhteisesti ’sopimuspuolet’, jotka

KATSOVAT, että molemmat sopimuspuolet ovat todenneet Euroopan yhteisön (EY) jäsenvaltioiden ja Kanadan välisessä teknisessä vaihdossa ja kahdenvälisissä järjestelyissä luodun pitkäaikaisen käytännön kautta, että toisen sopimuspuolten lentokelpoisuus- ja ympäristöhyväksyntään tai siviili-ilmailutuotteiden hyväksyntään liittyvät normit ja järjestelmät ovat riittävän samankaltaisia sen omien normien ja järjestelmien kanssa, jotta sopimus on mahdollista tehdä,

TUNNUSTAVAT, että siviili-ilmailutuotteiden suunnittelu, tuotanto ja vaihto on kehittymässä monikansalliseen suuntaan,

HALUAVAT edistää siviili-ilmailun turvallisuutta ja ympäristön laatua ja suojelua sekä helpottaa siviili-ilmailutuotteiden vaihtoa,

HALUAVAT parantaa yhteistyötä ja tehokkuutta siviili-ilmailun turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä,

KATSOVAT, että niiden yhteistyö voi edistää normien ja prosessien kansainvälistä yhdenmukaistamista,

KATSOVAT, että sopimus voi keventää päällekkäisistä teknisistä tarkastuksista, arvioinneista ja testeistä ilmailuteollisuudelle ja lentotoiminnan harjoittajille aiheutuvaa taloudellista taakkaa,

TUNNUSTAVAT, että lentokelpoisuuteen, ympäristönsuojeluun, ilma-alusten huoltotiloihin ja jatkuvaan lentokelpoisuuteen liittyvien hyväksyntöjen ja testien vastavuoroista tunnustamista koskevien menettelyjen parantamisesta on hyötyä molemmille sopimuspuolille,

TUNNUSTAVAT, että tällaisen vastavuoroisen tunnustamisen on annettava yhtä hyvät takeet siitä, että sovellettavia teknisiä määräyksiä tai normeja on noudatettu, kuin mitä sopimuspuolen omat menettelyt tarjoavat,

TUNNUSTAVAT, että tällainen vastavuoroinen tunnustaminen edellyttää myös, että molemmat sopimuspuolet voivat jatkuvasti luottaa toisen sopimuspuolen tekemiin vaatimustenmukaisuuden arviointeihin,

TUNNUSTAVAT siviili-ilmailun turvallisuutta ja ympäristönsuojelua koskevista kahdenvälisistä, alueellisista ja monenvälisistä sopimuksista johtuvat sopimuspuolten sitoumukset,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Tavoitteet

Tämän sopimuksen tavoitteena on

(a) vahvistaa kummankin sopimuspuolen voimassa olevan lainsäädännön kanssa yhteensopivat periaatteet ja järjestelyt, jotka mahdollistavat kummankin sopimuspuolen toimivaltaisten viranomaisten tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla, siten kuin ne on määritelty 4 artiklassa, antamien hyväksyntöjen vastavuoroisen tunnustamisen;

(b) auttaa sopimuspuolia mukautumaan siviili-ilmailutuotteiden entistä monikansallisempaan suunnitteluun, valmistukseen, huoltoon ja vaihtoon, joihin liittyy siviili-ilmailun turvallisuuteen ja ympäristön laatuun liittyviä sopimuspuolten yhteisiä etuja;

(c) edistää yhteistyötä turvallisuuteen ja ympäristön laatuun liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi,

(d) edistää ja helpottaa siviili-ilmailutuotteiden ja -palvelujen jatkuvaa vaihtoa.

2 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa käytetään seuraavia käsitteitä ja määritelmiä:

(a) ’lentokelpoisuushyväksyntä’ tarkoittaa sen toteamista, että siviili-ilmailutuotteen suunnittelu tai suunnittelun muutos täyttää kumman tahansa sopimuspuolen voimassa olevassa sovellettavassa lainsäädännössä vahvistetut normit, tai että tuote on sellaisen suunnittelumallin mukainen, jonka on todettu täyttävän nämä normit, ja on turvallisessa toimintakunnossa;

(b) ’siviili-ilmailutuote’ tarkoittaa siviili-ilma-alusta, ilma-aluksen moottoria tai ilma-aluksen potkuria taikka siihen asennettua tai asennettavaksi tarkoitettua yksikköä, laitetta tai osaa;

(c) ’toimivaltainen viranomainen’ tarkoittaa valtion virastoa tai elintä, jonka jompikumpi sopimuspuoli on nimennyt toimivaltaiseksi viranomaiseksi tämän sopimuksen soveltamiseksi ja jolla on laillinen oikeus arvioida siviili-ilmailutuotteiden tai palvelujen vaatimustenmukaisuutta ja valvoa niiden käyttöä tai myyntiä sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella ja joka voi toteuttaa täytäntöönpanotoimia sen varmistamiseksi, että sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella markkinoidut tuotteet tai palvelut täyttävät sovellettavat lakisääteiset vaatimukset;

(d) ’suunnitteluun vaikuttavat toimintavaatimukset’ tarkoittavat toiminta- tai ympäristövaatimuksia, jotka vaikuttavat joko tuotteen suunnittelun ominaispiirteisiin tai tuotteen käyttöä tai huoltoa koskeviin suunnittelutietoihin, joiden perusteella se soveltuu tietynkaltaiseen toimintaan;

(e) ’ympäristöhyväksyntä’ tarkoittaa sen toteamista, että siviili-ilmailutuote täyttää kumman tahansa sopimuspuolen voimassa olevassa sovellettavassa lainsäädännössä vahvistetut melu- ja/tai päästönormit;

(f) ’huolto’ tarkoittaa tarkastusten, peruskorjausten, korjausten tai suojaustoimien suorittamista, lentoa edeltävää tarkastusta lukuun ottamatta, sekä tuotteen laitteiden tai osien vaihtamista sen varmistamiseksi, että siviili-ilmailutuote pysyy lentokelpoisena; siihen sisältyy muutosten toteuttaminen muttei korjausten ja muutosten suunnittelu;

(g) ’valvonta’ tarkoittaa toimivaltaisen viranomaisen säännöllisesti suorittamia tarkastuksia sen varmistamiseksi, että asianmukaiset sovellettavat normit täyttyvät edelleen;

(h) ’tekninen virasto’ tarkoittaa Kanadan osalta siviili-ilmailusta vastaavaa Kanadan organisaatiota ja Euroopan yhteisön osalta Euroopan lentoturvallisuusvirastoa (EASA).

3 artikla

Yleiset velvoitteet

1. Kumpikin sopimuspuoli hyväksyy tai tunnustaa sellaisten määrättyjen menettelyjen tulokset, joita käytetään sopimuspuolen määrättyjen lainsäädäntö-, sääntely- ja hallintotoimenpiteiden noudattamisen arviointiin ja jotka toisen sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset ovat tuottaneet tämän sopimuksen liitteissä, jotka ovat sen erottamaton osa, määritellyllä tavalla. Tällöin katsotaan, että käytetyt vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt takaavat vastaanottavaa sopimuspuolta tyydyttävällä tavalla, samalla tavoin kuin vastaanottavan sopimuspuolen omat menettelyt, että kyseisen sopimuspuolen sovellettavia lainsäädäntö-, sääntely- ja hallintotoimenpiteitä on noudatettu.

2. Tämän artiklan 1 kappaletta sovelletaan vasta sitten kun siirtymäjärjestelyt, jotka voidaan vahvistaa tämän sopimuksen liitteissä, on saatettu päätökseen.

3. Tämän sopimuksen ei voida katsoa tarkoittavan sopimuspuolten normien tai teknisten määräysten vastavuoroista hyväksymistä ja, ellei tämän sopimuksen liitteissä muuta täsmennetä, sen ei voida katsoa tarkoittavan normien tai teknisten määräysten vastaavuuden vastavuoroista tunnustamista.

4. Mikään tässä sopimuksessa ei rajoita sopimuspuolen toimivaltaa määrittää lainsäädäntö-, sääntely- ja hallintotoimenpiteillään se suojan taso, jota se pitää tarpeellisena turvallisuuden tai ympäristön kannalta taikka ottaen huomioon tämän sopimuksen sovellettavan liitteen soveltamisalaan liittyvät riskit.

5. Valtuutettujen henkilöiden tai hyväksyttyjen organisaatioiden, jotka on kumman tahansa sopimuspuolen sovellettavan lainsäädännön mukaisesti valtuutettu tekemään samoja toteamuksia kuin toimivaltainen viranomainen, tekemiä toteamuksia on pidettävä yhtä pätevinä kuin toimivaltaisen viranomaisen itsensä tämän sopimuksen soveltamiseksi tekemiä toteamuksia. Tämän sopimuksen 7 artiklassa määritelty sopimuksen täytäntöönpanosta vastaava sopimuspuolen elin voi satunnaisesti ja ilmoitettuaan asiasta

etukäteen toisen sopimuspuolen vastaavalle elimelle olla suoraan yhteydessä toisen sopimuspuolen valtuutetun henkilön tai hyväksytyn organisaation kanssa.

4 artikla

Yleinen soveltamisala

1. Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat

   (a) siviili-ilmailutuotteiden lentokelpoisuushyväksyntä ja valvonta

   (b) käytössä olevien ilma-alusten jatkuva lentokelpoisuus

   (c) tuotanto- ja valmistustilojen hyväksyntä ja valvonta

   (d) huoltotilojen hyväksyntä ja valvonta

   (e) siviili-ilmailutuotteiden ympäristöhyväksyntä ja -testaus ja

   (f) näihin liittyvät yhteistyötoimet.

2. Kun Euroopan yhteisö käyttää toimivaltaa lentotoiminnan, miehistön lupakirjojen ja synteettisten koulutuslaitteiden hyväksynnän alalla, sopimuspuolet voivat 16 artiklassa määrätyllä menettelyllä sopia kutakin alaa koskevista uusista liitteistä sekä niihin liittyvistä siirtymäjärjestelyistä.

5 artikla

Toimivaltaiset viranomaiset

1. Kun jommankumman sopimuspuolen elin täyttää sopimuspuolen lainsäädännön mukaiset kelpoisuusvaatimukset, toisen sopimuspuolen on tunnustettava se toimivaltaiseksi viranomaiseksi, kunhan elimen oma sopimuspuoli on auditoinut elimen varmentaakseen, että

   (a) se noudattaa täysimääräisesti oman sopimuspuolensa lainsäädäntöä,

   (b) se tuntee toisen sopimuspuolen vaatimukset sen tyyppisen ja laajuisen hyväksynnän osalta, jota sen hakemus koskee, ja

   (c) se pystyy täyttämään liitteissä esitetyt velvollisuudet.

2. Sopimuspuolen on ilmoitettava toimivaltainen viranomainen toiselle sopimuspuolelle, kun auditointi on saatettu hyväksyttävästi päätökseen. Toinen sopimuspuoli voi kiistää tämän toimivaltaisen viranomaisen teknisen pätevyyden tai vaatimustenmukaisuuden tämän artiklan 6 kappaleen mukaisesti.

3. Liitteen A ja B täytäntöönpanemiseksi lisäyksessä 1 ja 2 nimettyjen elinten katsotaan noudattavan tämän artiklan 1 kappaleen määräyksiä tämän sopimuksen voimaantuloajankohtana.

4. Sopimuspuolten on varmistettava, että niiden toimivaltaiset viranomaiset ovat jatkuvasti kykeneviä arvioimaan asianmukaisesti tuotteiden tai organisaatioiden vaatimustenmukaisuutta soveltuvin osin ja siltä osin kuin se kuuluu tämän sopimuksen liitteiden soveltamisalaan. Sopimuspuolten on tältä osin varmistettava, että niiden toimivaltaisille viranomaisille tehdään säännöllisiä auditointeja tai arviointeja.

5. Sopimuspuolten on kuultava tarpeen mukaan toisiaan varmistaakseen, että luottamus vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyihin säilyy. Kuulemiseen voi sisältyä sopimuspuolen osallistuminen säännöllisiin auditointeihin, jotka liittyvät toisen sopimuspuolen toimivaltaisten viranomaisten vaatimustenmukaisuuden arviointitoimiin tai muihin arviointeihin.

6. Jos sopimuspuoli kiistää toimivaltaisen viranomaisen teknisen pätevyyden tai vaatimustenmukaisuuden, kiistävän sopimuspuolen on ilmoitettava kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle, että se kiistää kyseisen toimivaltaisen viranomaisen teknisen pätevyyden tai vaatimustenmukaisuuden ja aikoo keskeyttää kyseisen toimivaltaisen viranomaisen toteamusten hyväksynnän. Tällainen kiistäminen on tehtävä objektiivisella ja perustellulla tavalla.

7. Tämän artiklan 6 kappaleen mukaisesti ilmoitetusta kiistämisestä on keskusteltava 9 artiklan mukaisesti perustetussa sekakomiteassa, joka voi päättää, että kyseisen toimivaltaisen viranomaisen toteamusten hyväksyntä keskeytetään tai että sen tekninen pätevyys on varmennettava. Tällaisen varmentamisen toteuttaa yleensä viipymättä se sopimuspuoli, jonka lainkäyttövaltaan kyseinen toimivaltainen viranomainen kuuluu, mutta sopimuspuolet voivat tehdä sen myös yhdessä, jos ne niin sopivat.

8. Jos sekakomitea ei pysty ratkaisemaan tämän artiklan 6 kappaleen mukaisesti ilmoitettua kiistämistä 30 päivän kuluessa ilmoituksesta, kiistävä sopimuspuoli voi keskeyttää kyseisen toimivaltaisen viranomaisen toteamusten hyväksynnän, mutta sen on hyväksyttävä toteamukset, jotka kyseinen toimivaltainen viranomainen on tehnyt ennen ilmoitusajankohtaa. Tällainen keskeytys voi pysyä voimassa niin kauan kunnes sekakomitea on ratkaissut asian.

6 artikla

Suojatoimenpiteet

1. Mikään tässä sopimuksessa ei rajoita sopimuspuolen toimivaltaa toteuttaa asianmukaisia ja välittömiä toimenpiteitä, jos on olemassa kohtuullinen riski, että jokin tuote tai palvelu

   (a) voi vaarantaa ihmisten terveyden tai turvallisuuden,

   (b) ei ole kyseisen sopimuspuolen tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien lainsäädäntö-, sääntely- ja hallintotoimenpiteiden mukainen tai

   (c) ei ole muulla tavoin jonkin tämän sopimuksen sovellettavan liitteen soveltamisalaan kuuluvan vaatimuksen mukainen.

2. Jos jompikumpi sopimuspuoli toteuttaa toimia tämän artiklan 1 kappaleen mukaisesti, sen on ilmoitettava tästä kirjallisesti toisellej sopimuspuolelle 15 työpäivän kuluessa toimenpiteiden toteuttamisesta ja perusteltava toimenpiteet.

7 artikla

Yhteydenpito

1. Sopimuspuolet sopivat, että tämän sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvästä yhteydenpidosta niiden välillä huolehtivat

   (a) teknisten kysymysten osalta tekniset virastot

   (b) kaikkien muiden kysymysten osalta:

   – Kanadassa: liikenneministeriö (*Department of Transport*)

   – Euroopan yhteisössä: Euroopan komissio ja tarvittaessa jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset.

2. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen asianomaiset yhteyspisteet tämän sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä.

8 artikla

Vastavuoroinen yhteistyö, avunanto ja avoimuus

1. Kumpikin sopimuspuoli varmistaa, että toinen sopimuspuoli pidetään ajan tasalla asiaan liittyvistä sopimuspuolen laeista, määräyksistä, normeista ja vaatimuksista ja sen hyväksyntäjärjestelmästä.

2. Sopimuspuolten on ilmoitettava toisilleen asiaan liittyviä lakejaan, määräyksiään, normejaan ja vaatimuksiaan sekä hyväksyntäjärjestelmäänsä koskevista ehdotetuista merkittävistä muutoksista siltä osin kuin nämä muutokset voivat vaikuttaa tähän sopimukseen. Niiden on annettava toisilleen mahdollisuus kommentoida tällaisia muutoksia niin laajasti kuin käytännössä mahdollista ja niiden on otettava nämä kommentit huomioon.

3. Sopimuspuolten on tarpeen mukaan kehitettävä sääntely-yhteistyöhön ja avoimuuteen liittyviä menettelyjä kaikissa toimissa, joita ne toteuttavat tämän sopimuksen soveltamisalalla.

4. Sopimuspuolet sopivat, jollei niiden sovellettavasta lainsäädännöstä muuta johdu, antavansa toisilleen pyynnöstä ja viipymättä tietoja onnettomuuksista, vaaratilanteista ja poikkeamista, jotka liittyvät tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluviin asioihin.

5. Tutkiakseen ja ratkaistakseen turvallisuuskysymyksiä keskinäisen yhteistyön kautta sopimuspuolet sallivat toisen sopimuspuolen osallistua satunnaisesti omiin tarkastuksiinsa ja auditointeihinsa tai ne suorittavat tarvittaessa yhteisiä tarkastuksia ja auditointeja.

9 artikla

Sopimuspuolten sekakomitea

1. Perustetaan sekakomitea, jonka muodostavat sopimuspuolten edustajat. Sekakomitean tehtävänä on varmistaa, että sopimus toimii tehokkaasti, ja se kokoontuu säännöllisin väliajoin arvioimaan sen täytäntöönpanon tehokkuutta.

2. Sekakomitea voi käsitellä mitä tahansa tämän sopimuksen toimivuuteen ja täytäntöönpanoon liittyvää asiaa. Se vastaa erityisesti seuraavista tehtävistä:

   (a) kiistämisten käsittely ja asianmukaisten toimien toteuttaminen niiden suhteen 5 artiklan mukaisesti;

   (b) tämän sopimuksen soveltamiseen ja täytäntöönpanoon liittyvien kysymysten ratkaisu, mukaan luettuina kysymykset, joita ei muutoin ratkaista asiaa koskevan liitteen mukaisesti perustetussa alakohtaisessa sekakomiteassa;

   (c) keinojen tarkastelu tämän sopimuksen toimivuuden parantamiseksi ja tarvittaessa sopimuksen muuttamista koskevien suositusten antaminen sopimuspuolille;

   (d) liitteitä koskevien erityisten muutosten tarkastelu;

   (e) tarvittaessa uusien liitteiden laadinnan koordinointi;

   (f) tarvittaessa sääntely-yhteistyöhön ja avoimuuteen liittyvien työmenetelmien hyväksyminen kaikkien sellaisten 4 artiklassa tarkoitettujen toimien osalta, joita ei muutoin käsitellä alakomiteoissa.

3. Sekakomitea laatii työjärjestyksensä vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

10 artikla

Vastavuoroista tunnustamista koskevien velvoitteiden keskeyttäminen

1. Sopimuspuoli voi keskeyttää joko kokonaan tai osittain tämän sopimuksen liitteessä määriteltyjen velvoitteidensa noudattamisen, jos

   (a) toinen sopimuspuoli ei ole täyttänyt tämän sopimuksen kyseessä olevassa liitteessä määriteltyjä velvoitteitaan tai

   (b) yksi tai useampi sen toimivaltaisista viranomaisista ei pysty panemaan täytäntöön uusia tai lisättyjä vaatimuksia, joita toinen sopimuspuoli on hyväksynyt tämän sopimuksen kyseessä olevan liitteen soveltamisalaan kuuluvalla alalla tai

   (c) toinen sopimuspuoli ei pysty ylläpitämään tämän sopimuksen määräysten täytäntöönpanon edellyttämiä oikeudellisia tai sääntelyvälineitä.

2. Ennen velvoitteidensa noudattamisen keskeyttämistä sopimuspuolen on pyydettävä 15 artiklan mukaisia neuvotteluja. Jos jotain liitettä koskevaa erimielisyyttä ei saada ratkaistua neuvotteluissa, kumpi tahansa sopimuspuoli voi ilmoittaa toiselle sopimuspuolelle aikomuksestaan keskeyttää erimielisyyden kohteena olevien, kyseisen

liitteen mukaisten vaatimustenmukaisuustoteamusten ja hyväksyntöjen tunnustaminen. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on eriteltävä keskeytyksen perusteet.

3. Keskeytys tulee voimaan 30 päivän kuluttua ilmoituspäivästä, jollei keskeytyksen aloittanut sopimuspuoli ennen tämän määräajan päättymistä ilmoita kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle ilmoituksensa peruuttamisesta. Tällainen keskeytys ei vaikuta niiden sopimuspuolen teknisten virastojen tai kyseisen toimivaltaisen viranomaisen antamien vaatimustenmukaisuustoteamusten, todistusten ja hyväksyntöjen voimassaoloon, jotka on annettu ennen keskeytyksen voimaantuloa. Tällainen voimaantullut keskeytys voidaan peruuttaa välittömästi sopimuspuolten välisellä kirjeenvaihdolla.

11 artikla

Luottamuksellisuus

1. Kumpikin sopimuspuoli säilyttää toiselta sopimuspuolelta tämän sopimuksen nojalla saamiensa tietojen luottamuksellisuuden siinä määrin kuin sen omassa lainsäädännössä edellytetään.

2. Erityisesti, ellei sopimuspuolten lainsäädännöstä muuta johdu, sopimuspuolet eivät saa luovuttaa eivätkä antaa toimivaltaiselle viranomaiselle lupaa luovuttaa toiselta sopimuspuolelta tämän sopimuksen nojalla saamiaan tietoja, jotka koskevat liikesalaisuuksia, luottamuksellisia liike- tai rahoitustietoja tai keskeneräiseen tutkimukseen liittyviä seikkoja. Tätä varten tällaisia tietoja pidetään luottamuksellisina ja ne on asianmukaisesti merkittävä sellaisiksi.

3. Sopimuspuoli tai toimivaltainen viranomainen voi yksilöidä ne tiedot, joita ei saa julkistaa, kun se antaa tietoja toiselle sopimuspuolelle tai toimivaltaiselle viranomaiselle.

4. Kumpikin sopimuspuoli toteuttaa kaikki kohtuulliset varotoimenpiteet, jotka ovat tarpeen tämän sopimuksen nojalla saatujen tietojen suojaamiseksi luvattomalta luovuttamiselta.

12 artikla

Kustannusten kattaminen

1. Kumpikaan sopimuspuoli ei peri maksuja luonnollisilta tai oikeushenkilöiltä, joiden toimintaa säännellään tällä sopimuksella, tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvista ja toisen sopimuspuolen tarjoamista vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluista.

2. Kumpikin sopimuspuoli pyrkii varmistamaan, että kaikki maksut, joita sen tekninen virasto perii luonnollisilta tai oikeushenkilöiltä, joiden toimintaa säännellään tällä sopimuksella, ovat oikeudenmukaisia ja kohtuullisia ja vastaavat tarjottuja hyväksyntä- ja valvontapalveluja eivätkä muodosta estettä kaupalle.

3. Kummankin sopimuspuolen teknisellä virastolla on oikeus kattaa sovellettavan liitteen täytäntöönpanoon ja 5 artiklan 5 kappaleen ja 8 artiklan 5 kappaleen mukaisesti tehtyihin auditointeihin ja tarkastuksiin liittyvät kustannukset maksuilla, joita peritään luonnollisilta tai oikeushenkilöiltä, joiden toimintaa säännellään tällä sopimuksella.

13 artikla

Muut sopimukset

1. Jollei liitteissä muuta täsmennetä, velvollisuudet, jotka johtuvat kumman tahansa sopimuspuolen sellaisen kolmannen maan kanssa tekemistä sopimuksista, joka ei ole tämän sopimuksen sopimuspuoli, eivät koske tämän sopimuksen toista sopimuspuolta kyseisessä kolmannessa maassa toteutettujen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen tulosten hyväksynnän osalta.

2. Tullessaan voimaan tämä sopimus korvaa Kanadan ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden kahdenväliset lentoturvallisuussopimukset kaikkien tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien asioiden osalta.

3. Tämä sopimus ei vaikuta muiden kansainvälisten sopimusten mukaisiin sopimuspuolten oikeuksiin eikä velvoitteisiin.

14 artikla

Alueellinen soveltaminen

Jollei tämän sopimuksen liitteissä muuta täsmennetä, tätä sopimusta sovelletaan niihin alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta kyseisessä sopimuksessa määrätyin edellytyksin, sekä Kanadan alueeseen.

15 artikla

Neuvottelut ja riitojen ratkaisu

1. Kumpi tahansa sopimuspuoli voi pyytää neuvotteluja toisen sopimuspuolen kanssa missä tahansa tähän sopimukseen liittyvässä asiassa. Toisen sopimuspuolen on vastattava viipymättä tällaiseen pyyntöön ja aloitettava neuvottelut sopimuspuolten sopimana ajankohtana 45 päivän kuluessa.

2. Sopimuspuolten on pyrittävä ratkaisemaan tämän sopimuksen mukaista yhteistyötä koskevat erimielisyytensä mahdollisimman alhaisella teknisellä tasolla neuvottelemalla sopimuksen liitteissä olevien määräysten mukaisesti.

3. Jos riitaa ei saada ratkaistua tämän artiklan 2 kappaleessa määrätyllä tavalla, kumpi tahansa tekninen virasto voi viedä riidan sopimuspuolten sekakomitean käsiteltäväksi, joka neuvottelee asiasta.

16 artikla

Voimaantulo, irtisanominen ja muuttaminen

1. Tämä sopimus tulee voimaan päivänä, jona vastaanotetaan viimeinen niistä diplomaattisista nooteista, joilla sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen saattaneensa päätökseen tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät sisäiset menettelynsä. Sopimus on voimassa siihen asti, kun jompikumpi sopimuspuoli irtisanoo sen.

2. Kumpikin sopimuspuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen milloin tahansa ilmoittamalla siitä toiselle sopimuspuolelle kirjallisesti kuusi kuukautta aikaisemmin, jollei kyseistä irtisanomisilmoitusta peruuteta sopimuspuolten yhteisellä suostumuksella ennen tämän määräajan päättymistä.

3. Jos jompikumpi sopimuspuoli haluaa muuttaa sopimusta poistamalla yhden tai useamman liitteen ja säilyttämällä muut liitteet, sopimuspuolten on pyrittävä muuttamaan sopimusta yksimielisesti tämän artiklan menettelyjen mukaisesti. Jos yksimielisyyteen ei päästä, sopimuksen voimassaolo päättyy kuuden kuukauden kuluttua ilmoituspäivästä, elleivät sopimuspuolet muuta sovi.

4. Sopimuspuolet voivat muuttaa tätä sopimusta yhteisellä kirjallisella suostumuksella. Tämän sopimuksen muutos tulee voimaan päivänä, jona vastaanotetaan viimeinen kirjallinen ilmoitus, joilla sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen saattaneensa päätökseen muutoksen voimaantulon edellyttämät sisäiset menettelynsä.

5. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 4 kappaleessa määrätään, sopimuspuolet voivat sopia voimassa olevien liitteiden muuttamisesta tai uusien liitteiden lisäämisestä vaihtamalla diplomaattisia nootteja sopimuspuolten välillä. Nämä muutokset tulevat voimaan diplomaattisten noottien vaihdossa sovituin ehdoin.

6. Tämän sopimuksen irtisanomisen jälkeen kummankin sopimuspuolen on pidettävä voimassa lentokelpoisuushyväksynnät, ympäristöhyväksynnät ja todistukset, jotka on annettu tämän sopimuksen mukaisesti ennen sen irtisanomista, sillä edellytyksellä, että ne ovat edelleen sopimuspuolen sovellettavien lakien ja määräysten mukaisia.

TÄMÄN VAKUUDEKSI alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen. TEHTY ____ssa ___ päivänä ___kuuta 2008 kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, ja kukin teksti on yhtä todistusvoimainen.

EUROOPAN YHTEISÖN PUOLESTA / KANADAN PUOLESTA

_____ / _____

Lisäys 1

Luettelo toimivaltaisista viranomaisista, joiden katsotaan noudattavan 5 artiklan 1 kappaleen määräyksiä liitteen A osalta

1. Suunnittelun hyväksynnän alalla toimivaltaiset viranomaiset

Kanadassa: Kanadan siviili-ilmailusta vastaava organisaatio

Euroopan yhteisössä: Euroopan lentoturvallisuusvirasto

2. Tuotannon valvonnan alalla toimivaltaiset viranomaiset

Kanadassa: Kanadan siviili-ilmailusta vastaava organisaatio

Euroopan yhteisössä: Euroopan lentoturvallisuusvirasto

Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset

Lisäys 2

27 EU-jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, joiden katsotaan noudattavan 5 artiklan 1kappaleen määräyksiä liitteen B osalta

LIITE A

Siviili-ilmailutuotteiden hyväksyntää koskeva menettely

1. SOVELTAMISALA

1.1. Tätä menettelyä, jäljempänä ’menettely’ sovelletaan seuraaviin:

1.1.1. Suunnitteluvaltion valtuutettuna edustajana toimivan sopimuspuolen teknisen viraston tekemien, siviili-ilmailutuotteiden suunnittelu- ja ympäristövaatimusten sekä suunnitteluun vaikuttavien toimintavaatimusten noudattamista koskevien toteamusten vastavuoroinen tunnustaminen;

1.1.2. Toteamusten, joiden mukaan uudet tai käytetyt siviili-ilmailutuotteet täyttävät jommankumman sopimuspuolen lentokelpoisuus- tai ympäristöhyväksyntään liittyvät tuontivaatimukset, vastavuoroinen tunnustaminen; jommankumman sopimuspuolen alaisuudessa tehtyjen siviili-ilmailutuotteiden suunnittelumuutosten ja korjaussuunnitelmien hyväksyntöjen vastavuoroinen tunnustaminen;

1.1.3. Käytössä olevien ilma-alusten jatkuvaan lentokelpoisuuteen liittyvä yhteistyö ja avunanto.

1.2. Tämän menettelyn soveltamiseksi käytetään seuraavia määritelmiä:

(a) ”Valmistus-/huoltotodiste” tarkoittaa viejänä toimivan sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvan henkilön tai organisaation antamaa vakuutusta, jonka mukaan siviili-ilmailutuote, muu kuin täydellinen ilma-alus, on joko käyttämätön tuote tai luovutettu käyttöön huollon jälkeen.

(b) ”Lentokelpoisuustodistus vientiä varten” tarkoittaa viejänä toimivan sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvan henkilön tai organisaation vientiä varten antamaa vakuutusta, jonka mukaan täydellinen ilma-alus, joka myös kuuluu viejänä toimivan sopimuspuolen lainkäyttövaltaan, on maahantuovan sopimuspuolen ilmoittamien lentokelpoisuus- ja ympäristövaatimusten mukainen.

(c) ”Viejänä toimiva sopimuspuoli” tarkoittaa sopimuspuolta, josta siviili-ilmailutuote viedään.

(d) ”Maahantuova sopimuspuoli” tarkoittaa sopimuspuolta, johon siviili-ilmailutuote tuodaan.

2. HYVÄKSYNTÄÄ KÄSITTELEVÄ ALAKOHTAINEN SEKAKOMITEA

2.1. Kokoonpano

2.1.1. Perustetaan hyväksyntää käsittelevä alakohtainen sekakomitea. Komiteaan kuuluu molempien sopimuspuolten edustajia, jotka vastaavat johtotasolla seuraavista osa-alueista:

2.1.1.1. siviili-ilmailutuotteiden hyväksyntä,

2.1.1.2. tuotanto, jos kyseessä on eri henkilö kuin alakohdasta 2.1.1.1 vastaava henkilö,

2.1.1.3. hyväksyntään liittyvät määräykset ja normit sekä

2.1.1.4. sisäiset standardointitarkastukset tai laadunvalvontajärjestelmät.

2.1.2. Komiteaan voidaan sopimuspuolten yhteisellä päätöksellä kutsua ketä tahansa muita henkilöitä, jotka voivat helpottaa hyväksyntää käsittelevän alakohtaisen sekakomitean tehtävien toteuttamista.

2.1.3. Hyväksyntää käsittelevä alakohtainen sekakomitea vahvistaa työjärjestyksensä.

2.2. Tehtävät

2.2.1. Hyväksyntää käsittelevä alakohtainen sekakomitea kokoontuu vähintään kerran vuodessa varmistaakseen tämän menettelyn moitteettoman toiminnan ja täytäntöönpanon, ja sen tehtävänä on muun muassa:

(a) päättää tarvittaessa hyväksyntäprosessin helpottamiseksi käytettävistä työmenetelmistä;

(b) päättää tarvittaessa teknisistä hyväksyntästandardeista (*Technical Standard Order*) tämän menettelyn 3.3.7 kohdan soveltamiseksi;

(c) arvioida kummankin sopimuspuolen sääntelyyn liittyviä muutoksia sen varmistamiseksi, että hyväksyntävaatimukset pysyvät ajan tasalla;

(d) laatia tarvittaessa sekakomitealle tämän menettelyn muuttamista koskevia ehdotuksia, muita kuin 2.2.1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja;

(e) varmistaa, että sopimuspuolet tulkitsevat tätä menettelyä samalla tavoin;

(f) varmistaa, että sopimuspuolet soveltavat tätä menettelyä johdonmukaisesti;

(g) ratkaista tämän menettelyn tulkinnasta tai täytäntöönpanosta johtuvat teknisiä kysymyksiä koskevat erimielisyydet, mukaan luettuina erimielisyydet, joita voi syntyä hyväksyntäperusteiden määrittelyssä tai erityisehtojen, vapautusten ja poikkeusten soveltamisessa;

(h) järjestää tarvittaessa sopimuspuolen vastavuoroinen osallistuminen toisen sopimuspuolen sisäiseen standardointi- tai laadunvalvontajärjestelmään;

(i) määritellä tarvittaessa yhteyspisteet, jotka vastaavat kunkin sopimuspuolten välillä tuodun tai viedyn siviili-ilmailutuotteen hyväksynnästä; ja

(j) kehittää tehokkaita keinoja turvallisuus- ja ympäristönormeja ja hyväksyntäjärjestelmiä koskevaan yhteistyöhön, avunantoon ja tiedonvaihtoon, jotta sopimuspuolten välisiä eroja voidaan minimoida niin pitkälle kuin mahdollista.

2.2.2. Jos hyväksyntää käsittelevä alakohtainen sekakomitea ei pysty ratkaisemaan erimielisyyksiä 2.2.1 kohdan g alakohdan mukaisesti, sen on annettava asia sopimuspuolten sekakomitean käsiteltäväksi ja varmistettava sen tekemän päätöksen täytäntöönpano.

3. SUUNNITTELUN HYVÄKSYNTÄ

3.1. Yleiset määräykset

3.1.1. Tämä menettely kattaa suunnitteluhyväksynnät ja niiden muutokset tyyppihyväksyntätodistusten, lisätyyppihyväksyntätodistusten, korjausten, osien ja laitteiden osalta.

3.1.2. Tämän menettelyn täytäntöönpanemiseksi sopimuspuolet sopivat, että sen osoittaminen, että suunnitteluorganisaatio pystyy hoitamaan velvollisuutensa, on riittävällä tavalla jommankumman sopimuspuolen valvonnassa, jotta toisen sopimuspuolen mahdollisesti poikkeavat erityisvaatimukset tulevat täytetyiksi.

3.1.3. Suunnitteluhyväksyntää on haettava maahantuovalta sopimuspuolelta tarvittaessa viejänä toimivan sopimuspuolen kautta.

3.1.4. Tämän suunnitteluhyväksyntää koskevan 3 jakson täytäntöönpanosta vastaavina eliminä toimivat tekniset virastot.

3.2. Hyväksyntäperusteet

3.2.1. Tyyppihyväksyntätodistuksen antamiseksi maahantuovan sopimuspuolen on käytettävä sen omaan vastaavaan tuotteeseen sovellettavia standardeja, jotka olivat voimassa ajankohtana, jolloin alkuperäistä tyyppihyväksyntätodistusta koskeva hakemus jätettiin viejänä toimivalle sopimuspuolelle.

3.2.2. Ellei 3.2.5 kohdasta muuta johdu, suunnittelumuutoksen tai korjaussuunnitelman hyväksymiseksi maahantuovan sopimuspuolen on määriteltävä muutos 3.2.1 kohdan mukaisesti vahvistettuihin hyväksyntäperusteisiin, kun se pitää tällaista muutosta tarpeellisena suunnittelumuutoksen tai korjaussuunnitelman kannalta.

3.2.3. Ellei 3.2.5 kohdasta muuta johdu, maahantuovan sopimuspuolen on määriteltävä mahdolliset erityisehdot, joita sovelletaan tai aiotaan soveltaa tuotesuunnittelun uusiin tai epätavallisiin piirteisiin, jotka eivät kuulu sovellettavien lentokelpoisuus- ja ympäristönormien soveltamisalaan.

3.2.4. Ellei 3.2.5 kohdasta muuta johdu, maahantuovan sopimuspuolen on määriteltävä mahdolliset poikkeukset tai poikkeamat sovellettavista normeista.

3.2.5. Määritellessään hyväksyntäperusteisiin liittyviä erityisehtoja, poikkeuksia, poikkeamia tai muutoksia maahantuovan sopimuspuolen on otettava asianmukaisesti huomioon viejänä toimivan sopimuspuolen erityisehdot, poikkeukset, poikkeamat tai muutokset, eivätkä ne

saa olla viejänä toimivan sopimuspuolen tuotteille vaativampia kuin mitä ne olisivat sen omille vastaaville tuotteille. Maahantuovan sopimuspuolen on ilmoitettava viejänä toimivalle sopimuspuolelle kaikista tällaisista hyväksyntäperusteisiin liittyvistä erityisehdoista, poikkeuksista, poikkeamista tai muutoksista.

3.3. Hyväksyntäprosessi

3.3.1. Viejänä toimivan sopimuspuolen on annettava maahantuovalle sopimuspuolelle kaikki tarvittavat tiedot, jotta maahantuova sopimuspuoli oppii tuntemaan viejänä toimivan sopimuspuolen yksittäiset siviili-ilmailutuotteet ja niiden hyväksynnän ja sillä säilyy tällainen tuntemus.

3.3.2. Sopimuspuolten on laadittava kutakin suunnitteluhyväksyntää varten hyväksyntäohjelma, tarvittaessa hyväksyntää käsittelevän alakohtaisen sekakomitean määrittelemien työmenetelmien pohjalta.

3.3.3. Maahantuovan sopimuspuolen on annettava tyyppihyväksyntätodistus tai lisätyyppihyväksyntätodistus ilma-alukselle, moottorille tai potkurille, kun

(a) viejänä toimiva sopimuspuoli on antanut oman todistuksensa;

(b) viejänä toimiva sopimuspuoli todistaa maahantuovalle sopimuspuolelle, että tuotteen tyyppisuunnittelu on 3.2 kohdassa esitettyjen hyväksyntäperusteiden mukainen; ja

(c) kaikki hyväksyntäprosessin aikana esiin nostetut kysymykset on ratkaistu.

3.3.4. Tyyppisuunnittelun muutokset siviili-ilmailutuotteessa, jolle maahantuova sopimuspuoli on antanut tyyppihyväksyntätodistuksen, hyväksytään seuraavasti:

3.3.4.1. Viejänä toimivan sopimuspuolen on luokiteltava suunnittelumuutokset kahteen luokkaan hyväksyntää käsittelevän alakohtaisen sekakomitean määrittelemien työmenetelmien mukaisesti.

3.3.4.2. Sen suunnittelumuutosten luokan osalta, joka edellyttää maahantuovan sopimuspuolen toimia, maahantuovan sopimuspuolen on hyväksyttävä suunnittelumuutokset saatuaan viejänä toimivalta sopimuspuolelta kirjallisen lausunnon, jonka mukaan suunnittelumuutokset ovat 3.2 kohdassa esitettyjen hyväksyntäperusteiden mukaiset. Täyttääkseen tämän alakohdan mukaiset velvollisuutensa viejänä toimiva sopimuspuoli voi antaa erillisen lausunnon kustakin suunnittelumuutoksesta tai yhteisen lausunnon hyväksyttyjen suunnittelumuutosten luettelosta.

3.3.4.3. Kaikkien muiden suunnittelumuutosten osalta viejänä toimivan sopimuspuolen hyväksyntä pätee myös maahantuovan sopimuspuolen hyväksyntänä ilman lisätoimia.

3.3.5. Suunnittelun muutokset siviili-ilmailutuotteessa, jolle maahantuova sopimuspuoli on antanut lisätyyppihyväksyntätodistuksen, hyväksytään seuraavasti:

3.3.5.1. Viejänä toimivan sopimuspuolen on luokiteltava suunnittelumuutokset kahteen luokkaan hyväksyntää käsittelevän alakohtaisen sekakomitean määrittelemien työmenetelmien mukaisesti.

3.3.5.2. Sen suunnittelumuutosten luokan osalta, joka edellyttää maahantuovan sopimuspuolen toimia, maahantuovan sopimuspuolen on hyväksyttävä suunnittelumuutokset saatuaan viejänä toimivalta sopimuspuolelta kirjallisen lausunnon, jonka mukaan suunnittelumuutokset ovat 3.2 kohdassa esitettyjen hyväksyntäperusteiden mukaiset. Täyttääkseen tämän alakohdan mukaiset velvollisuutensa viejänä toimiva sopimuspuoli voi antaa erillisen lausunnon kustakin suunnittelumuutoksesta tai yhteisen lausunnon hyväksyttyjen suunnittelumuutosten luettelosta.

3.3.5.3. Kaikkien muiden suunnittelumuutosten osalta viejänä toimivan sopimuspuolen hyväksyntä pätee myös maahantuovan sopimuspuolen hyväksyntänä ilman lisätoimia.

3.3.6. Sellaisen siviili-ilmailutuotteen korjaussuunnitelmat, jolle maahantuova sopimuspuoli on antanut tyyppihyväksyntätodistuksen, hyväksytään seuraavasti:

3.3.6.1. Viejänä toimivan sopimuspuolen on luokiteltava korjaussuunnitelmat kahteen luokkaan hyväksyntää käsittelevän alakohtaisen sekakomitean määrittelemien työmenetelmien mukaisesti.

3.3.6.2. Sen korjaussuunnitelmien luokan osalta, joka edellyttää maahantuovan sopimuspuolen toimia, maahantuovan sopimuspuolen on hyväksyttävä suunnitelmat saatuaan viejänä toimivalta sopimuspuolelta kirjallisen lausunnon, jonka mukaan korjaussuunnitelmat ovat 3.2 kohdassa esitettyjen hyväksyntäperusteiden mukaiset. Täyttääkseen tämän alakohdan mukaiset velvollisuutensa viejänä toimiva sopimuspuoli voi antaa erillisen lausunnon kustakin merkittävästä korjaussuunnitelmasta tai yhteisen lausunnon hyväksyttyjen korjaussuunnitelmien luettelosta.

3.3.6.3. Kaikkien muiden korjaussuunnitelmien osalta viejänä toimivan sopimuspuolen hyväksyntä pätee myös maahantuovan sopimuspuolen hyväksyntänä ilman lisätoimia.

3.3.7. Niiden osien ja laitteiden osalta, jotka on hyväksytty hyväksyntää käsittelevän alakohtaisen sekakomitean tämän menettelyn 2.2 kohdan mukaisesti vahvistamien teknisten hyväksyntästandardien pohjalta, maahantuovan sopimuspuolen on tunnustettava, että viejänä toimivan sopimuspuolen antamat osien ja laitteiden hyväksynnät vastaavat maahantuovan sopimuspuolen oman lainsäädäntönsä ja menettelyjensä mukaisesti antamia hyväksyntöjä.

3.4. Suunnitteluun vaikuttavat toimintavaatimukset

3.4.1. Maahantuovan sopimuspuolen on viejänä toimivan sopimuspuolen pyynnöstä annettava sille tietoja voimassa olevista suunnitteluun vaikuttavista toimintavaatimuksistaan.

3.4.2. Maahantuovan sopimuspuolen on määriteltävä yhdessä viejänä toimivan sopimuspuolen kanssa ne suunnitteluun vaikuttavat toimintavaatimukset, joiden osalta se hyväksyy viejänä toimivan sopimuspuolen kirjallisen hyväksynnän tai vaatimustenmukaisuusilmoituksen. Tämä määrittely voidaan tehdä joko tapauskohtaisesti tai laatimalla luettelo voimassa olevista suunnitteluun vaikuttavista toimintavaatimuksista tietyissä tuote- ja/tai toimintaluokissa.

3.5. Jatkuva lentokelpoisuus

3.5.1. Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä analysoidakseen lentokelpoisuuteen liittyviä näkökohtia onnettomuuksissa ja vaaratilanteissa, joissa on ollut mukana tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia siviili-ilmailutuotteita ja jotka ovat luonteeltaan sellaisia, että ne herättävät kysymyksiä tällaisten tuotteiden lentokelpoisuudesta.

3.5.2. Viejänä toimivan sopimuspuolen on määriteltävä sen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella suunniteltujen tai valmistettujen siviili-ilmailutuotteiden osalta asianmukaiset toimet sellaisten tyyppisuunnitteluun liittyvien turvallisuuspuutteiden korjaamiseksi, jotka saatetaan havaita siviili-ilmailutuotteen käyttöönoton jälkeen, mukaan luettuina sellaisia osia koskevat toimet, jotka tavarantoimittaja on suunnitellut ja/tai valmistanut päävalmistajan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti viejänä toimivan sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella.

3.5.3. Viejänä toimivan sopimuspuolen on sen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella suunniteltujen tai valmistettujen siviili-ilmailutuotteiden osalta autettava maahantuovaa sopimuspuolta määrittelemään toimet, joita maahantuova sopimuspuoli pitää tarpeellisina tuotteiden jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämiseksi.

3.5.4. Kummankin sopimuspuolen on pidettävä toinen sopimuspuoli ajan tasalla kaikista pakollisista lentokelpoisuusmääräyksistä tai muista toimista, joiden se katsoo olevan tarpeellisia kumman tahansa sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella suunniteltujen tai valmistettujen ja tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien siviili-ilmailutuotteiden jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämiseksi.

4. TUOTANNON HYVÄKSYNTÄ

4.1. Tämän menettelyn täytäntöönpanemiseksi sopimuspuolet sopivat, että sen osoittamista, että tuotanto-organisaatio pystyy hoitamaan siviili-ilmailutuotteiden

tuotannon laadunvarmistuksen ja -valvonnan, valvotaan riittävästi kumman tahansa sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen tällaiseen organisaatioon kohdistamalla valvonnalla, jotta toisen sopimuspuolen mahdollisesti poikkeavat erityisvaatimukset tulevat täytetyiksi.

4.2. Kun yhden sopimuspuolen viranomaisvalvonnassa olevaan tuotantohyväksyntään sisältyy toisen sopimuspuolen alueella tai kolmannessa maassa sijaitsevia valmistuspaikkoja ja -tiloja, ensin mainittu sopimuspuoli vastaa näiden valmistuspaikkojen ja -tilojen valvonnasta.

4.3. Sopimuspuolet voivat pyytää kolmannen maan siviili-ilmailuviranomaisen apua viranomaisvalvonnan toteuttamisessa, kun kumpikin sopimuspuoli on antanut hyväksyntänsä tai sitä on laajennettu kyseisen kolmannen maan kanssa tehdyllä virallisella sopimuksella tai järjestelyllä.

4.4. Tämän tuotannon hyväksyntää koskevan 4 jakson täytäntöönpanosta vastaavina eliminä toimivat tämän sopimuksen 5 artiklassa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset.

5. LENTOKELPOISUUSHYVÄKSYNTÄ VIENTIÄ VARTEN

5.1. Yleistä

5.1.1. Viejänä toimivan sopimuspuolen on annettava lentokelpoisuushyväksyntä vientiä varten maahantuovan sopimuspuolen alueelle vietäville siviili-ilmailutuotteille 5.2 ja 5.3 kohdassa määritellyin ehdoin.

5.1.2. Maahantuovan sopimuspuolen on hyväksyttävä viejänä toimivan sopimuspuolen 5.2 ja 5.3 kohdan mukaisesti vientiä varten antamat lentokelpoisuushyväksynnät.

5.1.3. Kun viejänä toimivan sopimuspuolen lainsäädännössä edellytetään osien ja laitteiden merkitsemistä erityisillä merkinnöillä, maahantuovan sopimuspuolen on tunnustettava nämä merkinnät omien lakisääteisten vaatimustensa mukaisiksi.

5.2. Lentokelpoisuustodistus vientiä varten

5.2.1. Uudet ilma-alukset

5.2.1.1. Viejänä toimivan sopimuspuolen on annettava tämän menettelyn täytäntöönpanosta vastaavan toimivaltaisen viranomaisensa välityksellä uudelle ilma-alukselle lentokelpoisuustodistus vientiä varten, jossa todistetaan, että ilma-alus:

(a) on maahantuovan sopimuspuolen tämän menettelyn mukaisesti hyväksymän tyyppisuunnittelun mukainen;

(b) on turvallisessa toimintakunnossa, mihin sisältyy maahantuovan sopimuspuolen ilmoittamien sovellettavien lentokelpoisuusmääräysten noudattaminen;

(c) täyttää kaikki asetetut lisävaatimukset, joista maahantuova sopimuspuoli on ilmoittanut.

5.2.2. Käytetyt ilma-alukset

5.2.2.1. Sellaisten käytettyjen ilma-alusten osalta, joiden suunnitteluhyväksynnän on antanut maahantuova osapuoli, viejänä toimivan sopimuspuolen on annettava kyseisen ilma-aluksen lentokelpoisuustodistuksen valvonnasta vastaavan toimivaltaisen viranomaisensa välityksellä lentokelpoisuustodistus vientiä varten, jossa todistetaan, että ilma-alus:

(a) on maahantuovan sopimuspuolen tämän menettelyn mukaisesti hyväksymän tyyppisuunnittelun mukainen;

(b) on turvallisessa toimintakunnossa, mihin sisältyy maahantuovan sopimuspuolen ilmoittamien sovellettavien lentokelpoisuusmääräysten noudattaminen;

(c) on huollettu asianmukaisesti sen käyttöiän ajan hyväksyttyjä menettelyjä ja menetelmiä käyttäen, mistä ovat todisteena lentopäiväkirjat ja huoltokirjat; ja

(d) täyttää kaikki asetetut lisävaatimukset, joista maahantuova sopimuspuoli on ilmoittanut.

5.2.2.2. Kummankin sopimuspuolen on lainkäyttövaltaansa kuuluvalla alueella valmistettujen käytettyjen ilma-alusten osalta pyydettäessä autettava toista sopimuspuolta hankkimaan tietoja

(a) ilma-aluksen kokoonpanosta sen lähtiessä valmistajalta ja

(b) ilma-alukseen tämän jälkeen tehdyistä asennustöistä, jotka se on hyväksynyt.

5.2.2.3. Sopimuspuolten on hyväksyttävä toistensa antamat lentokelpoisuustodistukset vientiä varten kolmannessa maassa valmistetulle ja/tai kokoonpannulle käytetylle ilma-alukselle, kun 5.2.2.1 kohdan a–d alakohdan ehdot on täytetty.

5.2.2.4. Maahantuova sopimuspuoli voi pyytää tarkastus- ja huoltokirjoja, joihin voivat lukeutua muun muassa seuraavat:

(a) viejänä toimivan sopimuspuolen antama alkuperäinen lentokelpoisuustodistus vientiä varten tai sen oikeaksi todistettu jäljennös tai vastaava asiakirja;

(b) asiakirjat, jotka osoittavat, että kaikki peruskorjaukset, merkittävät muutokset ja korjaukset on toteutettu viejänä toimivan sopimuspuolen hyväksymien tai tunnustamien vaatimusten mukaisesti; ja

(c) huoltokirjat ja lentopäiväkirjamerkinnät, jotka osoittavat, että käytettyä ilma-alusta on huollettu asianmukaisesti sen käyttöiän ajan hyväksytyn huolto-ohjelman vaatimusten mukaisesti.

5.3. Valmistus-/huoltotodiste

5.3.1. Uudet moottorit ja potkurit

5.3.1.1. Maahantuova sopimuspuoli hyväksyy viejänä toimivan sopimuspuolen uudelle moottorille tai potkurille antaman valmistus-/huoltotodisteen ainoastaan jos valmistus-/huoltotodiste osoittaa, että tällainen moottori tai potkuri:

(a) on maahantuovan sopimuspuolen tämän menettelyn mukaisesti hyväksymän tyyppisuunnittelun mukainen;

(b) on turvallisessa toimintakunnossa, mihin sisältyy maahantuovan sopimuspuolen ilmoittamien sovellettavien lentokelpoisuusmääräysten noudattaminen; ja

(c) täyttää kaikki asetetut lisävaatimukset, joista maahantuova sopimuspuoli on ilmoittanut.

5.3.1.2. Kaikkien viejänä toimivan sopimuspuolen viemien uusien moottoreiden ja potkureiden mukana on oltava sen oman lainsäädännön ja menettelyjen mukaisesti annettu valmistus-/huoltotodiste.

5.3.2. Uudet yksiköt, osat ja laitteet

5.3.2.1. Maahantuova sopimuspuoli hyväksyy viejänä toimivan sopimuspuolen uudelle yksikölle, osalle, myös muutetulle osalle ja/tai varaosalle, ja laitteelle antaman valmistus-/huoltotodisteen ainoastaan jos valmistus-/huoltotodiste osoittaa, että tällainen yksikkö tai osa:

(a) on maahantuovan sopimuspuolen hyväksymien suunnittelutietojen mukainen;

(b) on turvallisessa toimintakunnossa; ja

(c) täyttää kaikki asetetut lisävaatimukset, joista maahantuova sopimuspuoli on ilmoittanut.

5.3.2.2. Kaikkien viejänä toimivan sopimuspuolen viemien uusien osien mukana on oltava sen oman lainsäädännön ja menettelyjen mukaisesti annettu valmistus-/huoltotodiste.

6. TEKNINEN APU

6.1. Sopimuspuolten on pyynnöstä annettava toisilleen teknistä apua, tarvittaessa toimivaltaisten viranomaistensa kautta.

6.2. Apua voidaan antaa muun muassa seuraavilla aloilla:

6.2.1. Vaatimustenmukaisuuden määrittäminen:

(a) testien valvonta

(b) vaatimustenmukaisuustarkastusten toteuttaminen

(c) asiakirjojen tarkastelu ja

(d) tietojen hankinta.

6.2.2. Seuranta ja valvonta:

(a) osien ensimmäisen valmistuskappaleen tarkastuksen valvonta

(b) erityisprosessien tarkastusten valvonta

(c) tuotanto-osien pistokoetarkastusten toteuttaminen

(d) tämän sopimuksen 3 artiklan 5 kappaleessa tarkoitettujen valtuutettujen henkilöiden tai hyväksyttyjen organisaatioiden toiminnan seuranta

(e) käyttövaikeuksia koskevien tutkimusten toteuttaminen ja

(f) tuotannon laatujärjestelmien arviointi ja valvonta.

LIITE B

Huoltoa koskeva menettely

1. SOVELTAMISALA

Tätä menettelyä, jäljempänä ’menettely’, sovelletaan toteamusten vastavuoroiseen tunnustamiseen ilma-alusten huollon alalla ja se koskee ilma-aluksia ja niihin asennettaviksi tarkoitettuja osia.

2. SOVELLETTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Sopimuspuolet sopivat, että tämän menettelyn soveltamiseksi yhden sopimuspuolen huoltoa koskevan sovellettavan lainsäädännön ja tämän menettelyn lisäyksessä B1 määriteltyjen erityisvaatimusten noudattaminen vastaa toisen sopimuspuolen sovellettavan lainsäädännön noudattamista.

Sopimuspuolet sopivat, että tämän menettelyn soveltamiseksi molempien sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntäkäytännöt ja -menettelyt tarjoavat yhtä hyvän näytön edellisessä alakohdassa mainittujen vaatimusten noudattamisesta.

Sopimuspuolet sopivat, että tämän menettelyn soveltamiseksi molempien sopimuspuolten huoltohenkilöstön lupia koskevien normien katsotaan vastaavan toisiaan.

3. MÄÄRITELMÄT

Tämän menettelyn soveltamiseksi käytetään seuraavia määritelmiä:

(a) ”Ilma-alus” tarkoittaa laitetta, joka voi saada ilmakehässä nostovoimaa ilman reaktioista, lukuun ottamatta ilman reaktioita maan pintaa vastaan.

(b) ”Osa” tarkoittaa moottoria, potkuria, osaa tai laitetta.

(c) ”Suuri ilma-alus” tarkoittaa ilma-alusta, joka luokitellaan lentokoneeksi, jonka suurin sallittu lentoonlähtömassa on yli 5 700 kg, tai monimoottorista helikopteria.

(d) ”Muutostyö” tarkoittaa siviili-ilmailutuotteen rakenteen, kokoonpanon, toiminnan, ympäristöominaisuuksien tai käyttörajoitusten muuttamista.

4. HUOLTOA KÄSITTELEVÄ ALAKOHTAINEN SEKAKOMITEA

4.1. Kokoonpano

4.1.1. Perustetaan huoltoa käsittelevä alakohtainen sekakomitea. Komiteaan kuuluu molempien sopimuspuolten edustajia, jotka vastaavat johtotasolla seuraavista osa-alueista:

(a) huolto-organisaatioiden hyväksyntä

(b) huolto-organisaatioita koskevan lainsäädännön ja normien täytäntöönpano

(c) sisäiset standardointitarkastukset tai laadunvalvontajärjestelmät.

4.1.2. Komiteaan voidaan sopimuspuolten yhteisellä päätöksellä kutsua ketä tahansa muita henkilöitä, jotka voivat helpottaa huoltoa käsittelevän alakohtaisen sekakomitean tehtävien toteuttamista.

4.1.3. Huoltoa käsittelevä alakohtainen sekakomitea vahvistaa työjärjestyksensä.

4.2. Tehtävät

4.2.1. Huoltoa käsittelevä alakohtainen sekakomitea kokoontuu vähintään kerran vuodessa varmistaakseen tämän menettelyn moitteettoman toiminnan ja täytäntöönpanon, ja sen tehtävänä on muun muassa:

(a) arvioida kummankin sopimuspuolen sääntelyyn liittyviä muutoksia sen varmistamiseksi, että tämän menettelyn lisäyksessä B1 määritellyt vaatimukset pysyvät ajan tasalla;

(b) varmistaa, että sopimuspuolet tulkitsevat tätä menettelyä samalla tavoin;

(c) varmistaa, että sopimuspuolet soveltavat tätä menettelyä johdonmukaisesti;

(d) ratkaista tämän menettelyn tulkinnasta tai täytäntöönpanosta johtuvat teknisiä kysymyksiä koskevat erimielisyydet, mukaan luettuina erimielisyydet, joita voi syntyä tämän menettelyn tulkinnassa tai täytäntöönpanossa;

(e) järjestää tarvittaessa sopimuspuolen vastavuoroinen osallistuminen toisen sopimuspuolen sisäiseen standardointi- tai laadunvalvontajärjestelmään; ja

(f) laatia tarvittaessa sekakomitealle tämän menettelyn muuttamista koskevia ehdotuksia.

4.2.2. Jos huoltoa käsittelevä alakohtainen sekakomitea ei pysty ratkaisemaan erimielisyyksiä tämän menettelyn 4.2.1 kohdan d alakohdan mukaisesti, sen on

annettava asia sopimuspuolten sekakomitean käsiteltäväksi ja varmistettava sen tekemän päätöksen täytäntöönpano.

5. HUOLTO-ORGANISAATION HYVÄKSYNTÄ

5.1. Sopimuspuolen huolto-organisaation, jonka kyseisen sopimuspuolen toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt harjoittamaa huoltotoimintoja, on täydennettävä huoltokäsikirjaansa lisäosalla tämän menettelyn lisäyksessä B1 vahvistettujen vaatimusten noudattamiseksi. Kun mainittu toimivaltainen viranomainen on todennut, että lisäosa täyttää lisäyksessä B1 vahvistetut vaatimukset, sen on annettava hyväksyntä, jossa todistetaan toisen sopimuspuolen sovellettavien vaatimusten noudattaminen ja määritellään niiden tehtävien laajuus, joita huolto-organisaatio voi toteuttaa kyseisen toisen sopimuspuolen alaisuudessa rekisteröidyille ilma-aluksille. Luokitukset ja rajoitukset eivät saa olla laajempia kuin sen omassa todistuksessa.

5.2. Sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen 5.1 kohdan mukaisesti antama hyväksyntä on ilmoitettava toiselle sopimuspuolelle, ja se pätee myös toisen sopimuspuolen hyväksyntänä ilman lisätoimia.

5.3. Edellä olevan 5.2 kohdan mukaista hyväksyntätodistuksen tunnustamista sovelletaan huolto-organisaatioon sen päätoimipaikassa sekä muissa toimipaikoissa, jotka on yksilöity asianomaisessa käsikirjassa ja joita toimivaltainen viranomainen valvoo.

5.4. Sopimuspuolet voivat pyytää kolmannen maan siviili-ilmailuviranomaisen apua viranomaisvalvonnan toteuttamisessa, kun kumpikin sopimuspuoli on antanut hyväksyntänsä tai sitä on laajennettu kyseisen kolmannen maan kanssa tehdyllä virallisella sopimuksella tai järjestelyllä.

5.5. Sopimuspuolen on toimivaltaisen viranomaisensa välityksellä ilmoitettava toiselle sopimuspuolelle viipymättä muutoksista 5.1 kohdan mukaisesti antamiensa hyväksyntöjen laajuuteen, mukaan luettuna hyväksynnän lopullinen tai määräaikainen peruuttaminen.

6. VAATIMUSTEN NOUDATTAMATTA JÄTTÄMINEN

6.1. Molempien sopimuspuolten on ilmoitettava toiselle sopimuspuolelle minkä tahansa sovellettavan lainsäädännön tai tässä menettelyssä esitetyn ehdon merkittävästä noudattamatta jättämisestä, joka heikentää kyseisen toisen sopimuspuolen hyväksymän organisaation kykyä harjoittaa huoltotoimintaa tämän menettelyn ehtojen mukaisesti. Toisen sopimuspuolen on tällaisen ilmoituksen jälkeen suoritettava tarpeelliset tutkimukset ja raportoitava ilmoituksen tehneelle sopimuspuolelle mahdollisesti toteutetuista toimista 15 työpäivän kuluessa.

6.2. Jos sopimuspuolet ovat erimielisiä toteutettujen toimien tehokkuudesta, ilmoituksen tehnyt sopimuspuoli voi pyytää toista sopimuspuolta toteuttamaan välittömiä toimia estääkseen kyseistä organisaatiota harjoittamasta sen viranomaisvalvonnassa olevien siviili-ilmailutuotteiden huoltotoimintaa. Jos

toinen osapuoli ei toteuta tällaisia toimia 15 työpäivän kuluessa ilmoituksen tehneen sopimuspuolen pyynnöstä, toisen sopimuspuolen toimivaltaiselle viranomaiselle tämän menettelyn nojalla annetut toimivaltuudet peruutetaan siihen saakka kunnes sopimuspuolten sekakomitea on ratkaissut asian tämän sopimuksen määräysten mukaisesti. Siihen saakka kunnes sopimuspuolten sekakomitea antaa päätöksensä asiasta ilmoituksen tehnyt sopimuspuoli voi toteuttaa kaikki tarpeellisina pitämänsä toimenpiteet estääkseen kyseistä organisaatiota harjoittamasta sen viranomaisvalvonnassa olevien siviili-ilmailutuotteiden huoltotoimintaa.

6.3. Tämän 6 jakson mukaisesta yhteydenpidosta vastaavat tekniset virastot.

7. TEKNINEN APU

7.1. Sopimuspuolten on pyynnöstä annettava toisilleen teknistä arviointiapua, tarvittaessa toimivaltaisten viranomaistensa kautta.

7.2. Apua voidaan antaa muun muassa seuraavilla aloilla:

(a) sen valvonta, että kumman tahansa sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvat huolto-organisaatiot noudattavat jatkuvasti tässä menettelyssä kuvattuja vaatimuksia, ja asiasta raportoiminen;

(b) tutkimusten tekeminen ja niistä raportoiminen; ja

(c) tekninen arviointi.

Lisäys B1

Erityisvaatimukset

Jotta sopimuspuoli voi tunnustaa toisen sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvan huolto-organisaation tämän menettelyn 5 jakson mukaisesti, kyseisen huolto-organisaation on toimitettava huoltokäsikirjaansa lisäosa, jossa on vähintään seuraavat tiedot:

(a) nykyisen vastuullisen johtajan allekirjoittama vakuutus, jonka mukaan organisaatio sitoutuu noudattamaan käsikirjaa ja sen lisäosaa;

(b) organisaatio noudattaa asiakkaan työtilausta ja ottaa erityisesti huomioon vaaditut lentokelpoisuusmääräykset, muutostyöt ja korjaukset sekä vaatimuksen, että kaikki käytettävät osat on valmistanut tai niitä on huoltanut organisaatio, jonka toinen sopimuspuoli voi hyväksyä;

(c) työtilauksen tekevä asiakas on vahvistanut, että asianomainen toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt muutostöiden ja korjausten suunnittelutiedot;

(d) siviili-ilmailutuotteen käyttöönluovutus tapahtuu sovellettavien lakisääteisten ja sääntelyvaatimusten mukaisesti;

(e) toisen sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvasta siviili-ilmailutuotteesta, jonka havaitaan olevan lentokelvottomassa tilassa, ilmoitetaan toiselle sopimuspuolelle ja asiakkaalle.